

Sygn. akt V KO 116/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **T. K.**
oskarżonego z art. 212 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 14 stycznia 2020 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w T.
z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II K (...),
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 *a contrario* k.p.k.

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w T. w oparciu o przepis art. 37 k.p.k. wystąpił do Sądu Najwyższego z inicjatywą przekazania do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu sprawy T. K. oskarżonego przez Wójta Gminy D. B. N. o czyn z art. 212 § 1 k.k. i in. W ocenie Sądu wnioskującego okolicznościami uzasadniającymi przekazanie sprawy innemu sądowi w trybie art. 37 k.p.k. są: kwestionowanie przez oskarżonego w jednym z nagrań zamieszczonych przez niego w serwisie internetowym [...]. bezstronności Sądu Rejonowego w T. i wskazywanie na bliżej niesprecyzowane powiązania sędziów tego Sądu z adw. J. K. oraz pomawianie Sądu właściwego miejscowo o działania niezgodne z prawem, w tym nazywanie orzekających w nim sędziów „kręgami przestępczymi”. Dodatkowo Sąd Rejonowy w T. wskazał, że w szeregu spraw dotychczas w nim rozpoznawanych z udziałem oskarżonego oddalono

wnoszone przez niego zażalenia na postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego albo o jego umorzeniu dotyczące czynów wskazywanych w nagraniach T. K. . W ocenie Sądu okoliczności te uzasadniają ocenę, że w odczuciu społecznym niniejsza sprawa nie będzie rozpoznawana w sposób obiektywny i bezstronny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w T. o przekazanie sprawy T. K. do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w oparciu o przepis art. 37 k.p.k. nie może zostać uwzględniony.

Przypomnieć należy, co Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał w swoich orzeczeniach, że zmiana właściwości miejscowej przewidziana w powołanym przepisie ma charakter nadzwyczajny i nie podlega wykładni rozszerzającej. Co więcej, nie można tracić z pola widzenia i tego, że skorzystanie z instytucji, o której mowa w art. 37 k.p.k. jest zawsze odstępstwem od zasady określonej w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. W związku z tym zastosowanie instytucji właściwości z delegacji jest możliwe wyłącznie wówczas, gdy cały sąd jest niewłaściwy do orzekania w myśl zasady *nemo iudex re sua*, ewentualnie wtedy, gdy zachodzą realne obawy o bezstronność sądu właściwego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2009 r., III KO 81/09, OSNKW 2010, z. 2, poz. 20).

Motywacyjna część wystąpienia Sądu Rejonowego nie przekonuje, aby tego rodzaju okoliczności wystąpiły w niniejszej sprawie.

Sprowadza się ona do konstatacji, że skoro T. K. pomawia Sąd Rejonowy w T. o działania niezgodne z prawem i *de facto* popełnianie przestępstw, to zachodzą przesłanki do przekazania sprawy w trybie art. 37 k.p.k., ponieważ mogą pojawić się ewentualne odczucia społeczne o braku obiektywizmu i bezstronności Sądu w razie – czego nie można obecnie przecież przesądzać – wydania kolejnego orzeczenia niekorzystnego dla oskarżonego.

Powoływane przez ten Sąd odczucia społeczne co do braku obiektywizmu i bezstronności, które mogą pojawić się w opinii publicznej muszą mieć wszelako podstawę natury obiektywnej, a nie być wynikiem jedynie pomówień ze strony oskarżonego. Jak to trafnie wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia

7 listopada 1995 r., II KO 51/95, podważanie autorytetu konkretnego sądu czy pomawianie jego sędziów lub uwłaczanie ich godności nie może jeszcze skutkować zmiany właściwości miejscowej, bo mogłoby to prowadzić do sytuacji, w której oskarżony, przez najróżniejsze insynuacje, uzyskiwałby zmianę tej właściwości niemającą nic wspólnego z dobrem wymiaru sprawiedliwości, będącym przecież jedyną przesłanką przekazania sprawy (OSNKW 1996, z. 1 - 2, poz. 6).

Uwzględniając poczynione wyżej zauważenia stwierdzić należy, że w sprawie niniejszej nie wystąpiły okoliczności obiektywne, które obligowałyby do skorzystania z możliwości przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu. Takie okoliczności to w szczególności powiązania osobiste pomiędzy poszczególnymi sędziami a osobami zaangażowanymi w sprawę, co w tym postępowaniu nie ma przecież miejsca. Przesłanka wystąpienia uzasadnionego odczucia społecznego o braku obiektywizmu i bezstronności może przy tym dotyczyć konkretnego sędziego, względnie sędziów danego Sądu, a nie całego organu oraz nie może być formułowana w sposób ogólny. Musi być to też okoliczność mająca charakter realny a nie wyłącznie hipotetyczny.

Nadmiernie szeroka interpretacja art. 37 k.p.k., a tego rodzaju wnioski nasuwa się po analizie pisemnych motywów postanowienia Sądu Rejonowego w T., mogłaby w praktyce doprowadzić do rezultatów całkowicie odmiennych od tych, które stanowią *ratio legis* powyższego unormowania, w tym osłabienia zaufania do niezależności poszczególnych sądów i ich zdolności do obiektywnego orzekania oraz – co najbardziej istotne – prowadzić do paraliżu wymiaru sprawiedliwości poprzez dokonywanie zmiany właściwości sądu jedynie na skutek pomówień podmiotu zainteresowanego wynikiem postępowania.

Raz jeszcze podkreślić należy, że tylko szczególne sytuacje, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny, uzasadniają skorzystanie z dyspozycji normy art. 37 k.p.k. Natomiast dla krytycznych pod adresem organów wymiaru sprawiedliwości opinii przeciwwagę stanowić musi sprawność postępowania i rzetelność orzekanie, nie zaś przekazywanie między sądami spraw mogących być przedmiotem publicznej dyskusji. Do przeprowadzenia takiego rzetelnego i bezstronnego postępowania w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w T.

jest zdaniem Sądu Najwyższego bez wątpienia zdolny, o czym świadczą – paradoksalnie – właśnie przywoływane przez Sąd występujący z wnioskiem dotychczasowe sprawy, w których orzekano z udziałem oskarżonego T. K..

Mając na uwadze całokształt przeprowadzonych powyżej rozważań postanowiono, jak wstępie.